

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 XV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2023

Nr. 97

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juli 2023

Het kabinet staat voor de grondwettelijke vrijheden van alle Nederlandse burgers. Allen moeten in staat zijn om, binnen de Nederlandse wet- en regelgeving, in vrijheid keuzes te maken over de inrichting van hun leven, ongeacht hun achtergrond, afkomst of geaardheid. Het staat Turkse Nederlanders vrij om een stem uit te brengen voor de Turkse verkiezingen. Net zoals Nederlanders in het buitenland dat ook mogen doen voor Nederlandse verkiezingen. Dat moet wel gewelddoos gebeuren. Geweld of intimidatie – in stembureaus of elders, in welke vorm dan ook – horen niet in een democratisch land als Nederland thuis.

Tijdens het vragenuur van 9 mei jl. (Handelingen II 2022/23, nr. 78, item 2) zegde de Minister van SZW toe uw Kamer een brief te sturen over de organisatie van de Turkse verkiezingen in Nederland, naar aanleiding van een mondelinge vraag van lid Becker (VVD) over het bericht «Grote vechtpartij bij Turkse stemgang in Amsterdamse RAI, ME ingezet».¹ Op 22 mei jl. hebben de leden Becker en Brekelmans (beiden VVD) aanvullende schriftelijke vragen over de Turkse verkiezingen in Nederland gesteld.² Met deze brief wordt uitvoering gegeven aan bovengenoemde toezegging. Voor feitelijke informatie over de organisatie van de Turkse verkiezingen in Nederland verwijzen wij door naar de beantwoording van voornoemde Kamervragen.

Op 14 mei jl. vonden in Turkije parlements- en presidentsverkiezingen plaats. Nederlanders met ook een Turkse nationaliteit konden hun stem hiervoor uitbrengen. In Nederland konden zij in Amsterdam, Den Haag, Deventer en Eindhoven stemmen, zowel voor de eerste als tweede ronde van de presidentsverkiezingen.

Bij het stembureau in de Amsterdamse RAI was er op 7 mei jl. sprake van ongeregelde heden, waarbij volgens de politie 300 mensen betrokken

¹ <https://nos.nl/collectie/13930/artikel/2474283-grote-vechtpartij-bij-turkse-stembusgang-in-rai-amsterdam-me-ingezet>

² Aanhangsel Handelingen II 2022/23, nr. 3111

raakten. Het kabinet vindt dit onacceptabel. In een vrij land moeten mensen de vrijheid hebben om zichzelf te zijn en te kunnen stemmen. Spanningen of tegenstellingen uit Turkije mogen niet naar Nederland worden geëxporteerd.

Het kabinet onderhoudt op verschillende manieren contact met gemeenten, Turks-Nederlandse organisaties en maatschappelijk betrokken burgers, onder andere via de Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) van het Ministerie van SZW. Uit die gesprekken blijkt dat spanningen binnen Turks-Nederlandse gemeenschappen in aanloop naar de verkiezingen voelbaar waren, bijvoorbeeld binnen families en op publieke ontmoetingsplekken zoals een moskee en buurtcentrum. Ook door de gepolariseerde verkiezingsstrijd in Turkije hebben mensen in Nederland (stemmers op beide kandidaten) sociale druk ervaren.

De Minister van SZW was op 9 mei jl. aanwezig bij een afsluitende bijeenkomst met Turks-Nederlandse organisaties, waar het Ministerie van SZW in de afgelopen periode een rondgang langs heeft gemaakt. Met hen is goed overleg gevoerd over diverse onderwerpen, waaronder uitgebreid over de actualiteiten rondom de verkiezingen, zoals het incident in de Amsterdamse RAI. Begrijpelijkerwijs leven de verkiezingen, naast de nasleep van de aardbevingen in Syrië en Turkije, zeer binnen de Turks-Nederlandse gemeenschappen. Alle organisaties hebben dit incident tijdens deze bijeenkomst veroordeeld en benadrukt dat geweld en intimidatie niet in Nederland thuishoren. Ook hebben zij aangegeven hun achterbannen tot rust en kalmte op te roepen in de dagen voor de uitslag van de verkiezingen in Turkije en de periode daarna.

Het Ministerie van SZW blijft ook na afloop van de verkiezingen in contact staan met gemeenten, gemeenschappen en professionals, om ontwikkelingen ten aanzien van de Turks-Nederlandse gemeenschappen te volgen. Zo heeft de ESS op 15 juni jl. in samenwerking met het Verwey-Jonker Instituut een kennissessie voor gemeenteambtenaren en professionals georganiseerd, om te reflecteren over het verloop van de Turkse verkiezingen in Nederland. Hieruit komt naar voren dat het belangrijk is om als overheid in verbinding te blijven met de verschillende Turks-Nederlandse gemeenschappen en de dialoog te blijven faciliteren met en tussen de verschillende gemeenschappen. Op deze manier kunnen maatschappelijke spanningen en ongewenste vormen van polarisatie worden tegengegaan en kan er gezamenlijk worden gewerkt aan een sociaal stabiele samenleving.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
C.E.G. van Gennip

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra